

A Pécsi Ítéltábla a dr. Varga Attila ügyvéd (ügyvéd címe) által képviselt **felperes neve** (felperes címe) felperesnek - a dr. Tóth Balázs ügyvéd (ügyvéd címe) által képviselt **alperes neve** (alperes címe) alperes ellen személyiségi jogvédelem iránt indított perében a Kaposvári Törvényszék 2017. február 22-én kelt 20.P.20.883/2016/14. számú ítélete ellen a felperes által 15., az alperes részéről 16., 17. és a másodfokú eljárásban 2. sorszám alatt előterjesztett fellebbezések folytán meghozta a következő

í t é l e t e t:

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét fellebbezett részében helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 150.000 (százötvenezer) forint után 2014. október 18. napjától a kifizetés napjáig terjedő időre számított, a késedelemmel érintett naptári félév első napján érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékű késedelmi kamatot.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek 15 napon belül 20.000 (húszezer) forint másodfokú perköltséget.

Kötelezi a feleket, hogy fizessenek meg az államnak az illetékes állami adóhatóság felhívására a felperes 68.000 (hatvannyolcezer) forint, az alperes 15.000 (tizenötezer) forint le nem rótt fellebbezési illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

Indokolás

Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás szerint a felek szomszédok, az alperes **K Községi Önkormányzat** polgármestere.

Kon 2014 őszén az önkormányzat megbízásából útfelújítást, kátyúzást végeztek, ezzel egy időben az ezt végző vállalkozó a felperes külön megbízására és díjfizetése mellett felújította és aszfaltozta annak kapubejáróját. Az alperes ezt észelve megkereste a **S. Hírlapot**, mert úgy vélte, a közutak felújítására biztosított anyagból végezték el a felperes kapubejárójának aszfaltozását. A nyilatkozata alapján a **S. Hírlap** 2014. október 18-ai számában jelent meg a „Kátyúban: A portájánál aszfaltozott a polgármester” című újságcikk, „Azzal vádolja egy férfi, hogy a kapubejáró a kátyúzáshoz használt anyagokból készült” alcímmel. A cikk beszámolt róla, hogy egy k-i férfi azt állítja, hogy sikerült felvételt készítenie arról, amint a helyi polgármester a saját portája előtt a kapubejárót csináltatta meg a kátyúzáshoz az utcákra pakolt alapanyagokból. A polgármester szerint mindez alaptalan vádaskodás. Ezután az újságcikk a bejelentő nyilatkozatát idézte az alábbiak szerint: „Mindent pontosan felírtam, 2014. szeptember 17-én 11 óra és 12 óra 30 perc között történt mindez. Előtte a

polgármester házához érkeztek a kivitelező cég munkatársai, aszfalt zúzalékot tettek le az utca végén, ahogy másutt is a faluban a munka előtt. Aztán mentek tovább a kátyúkat betömni, de csak minden negyediket, ötödiket javították ki. A mobilommal felvettem a polgármester egyik rokonát, aki lapátolt a közúzalékból, aztán bevitte az udvarukba. Erre tanúim vannak. Megcsináltatta a járdáig a saját bejáratát a háza előtt. A felvételen az látszik, hogy messzire egy férfi hajladozik az út mellett, de nem kivehető, hogy mit csinál pontosan."

A felperes, mint magánvádló indítványára indított büntetőeljárás során a Kaposvári Járásbíróság 13.B.107/2015/5-I. számú ítéletével az alperes bűnösségét rágalmazás vétségében megállapította, a Kaposvári Törvényszék, mint másodfokú büntetőbíróóság az elsőfokú ítéletet a vádlott bűnössége vonatkozásában helyben hagyta. A jogerős büntetőítélet indokolása szerint a vádlott szándékosan a magánvádló becsületének csorbítására alkalmas tényt állított, illetőleg ilyen tényre közvetlenül utaló kifejezést használt, amikor azt állította, hogy a magánvádló közpénzt felhasználva, és ráadásul saját érdekeit a közérdek elé helyezve végeztetett munkálatokat a saját portája körül. Ezt a cselekményt a Btk.226.§ (2) bekezdés b) pontja szerint nagy nyilvánosság előtt elkövetett rágalmazás vétségének minősítette, mert a vádlott tisztában volt azzal, hogy nyilatkozata újságban jelentik meg, széles közönség számára válik hozzáférhetővé.

A felperes keresetében kérte annak megállapítását, hogy az alperes megsértette a jóhírnév védelméhez fűződő személyiségi jogát azzal, hogy a S. Hírlap 2014. október 18-i számában megjelent vele készült interjúban valótlanul állította, hogy „sikerült felvételt készítenie arról, amint a helyi polgármester a saját portája előtt a kapubejáratot csináltatta meg a kátyúzáshoz az utcára pakolt alapanyagokból". Kérte továbbá az alperes eltiltását a további jogsértéstől, kötelezését megfelelő elégtétel adására, valamint 1.000.000 forint sérelemdíj megfizetésére. Keresete alapjaként arra hivatkozott, a sérelmére elkövetett rágalmazás vétsége miatt az alperes büntetőjogi felelősségét a büntetőbíróóság jogerősen megállapította, mert az újságcikkben alaptalanul és valótlanul vádolta őt azzal, hogy közpénzen végeztetett aszfaltozási munkákat a házánál.

Az alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte. Álláspontja szerint a felperes polgármester, közszereplő, ezért az alperes vele szemben megfogalmazott feltételezését túrni köteles.

Az elsőfokú bíróság megállapította, hogy az alperes megsértette a felperes jó hírnévhez való személyiségi jogát, amikor a S. Hírlap 2014. október 18-ai számában „Kátyúban: A portájánál aszfaltozott a polgármester" című „Azzal vádolja egy férfi, hogy a kapubejáró a kátyúzáshoz használt anyagokból készült" alcímű cikket író újságírónak azt állította, hogy „Sikerült felvételt készítenie arról, amint a helyi polgármester a saját portája előtt a kapubejáratot csináltatta meg a kátyúzáshoz az utcákra pakolt alapanyagokból". Kötelezte az alperest, hogy a S. Hírlapban tegye közzé a jogsértésről tájékoztató és a felperestől elnézést kérő nyilatkozatát, továbbá fizessen meg a felperesnek 150.000 forint sérelemdíjat. A keresetet az ezen felüli részében elutasította. Kötelezte a feleket személyenként 30.000 forint le nem rótt eljárási illeték megfizetésére, egyebekben akként rendelkezett, hogy mindegyik fél maga viseli a saját költségét.

Ítéletének indokolása szerint a Pp.4.§-a folytán ítéletében nem állapíthatta meg, a jogerősen elbírált bűncselekményt az alperes nem követte el, a jogerős büntetőítélet a bűncselekmény elkövetése alapjául szolgáló tények körében is kötötte a polgári perben eljáró bíróságot. A Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (továbbiakban: Ptk.) 2:44.§ felhívásával azt állapította meg, az alperes nem a közügyek szabad vitatását biztosító alapjogok gyakorlása során tette sérelmezett nyilatkozatát, ezért a felperes nem volt köteles eltérni a személyét érintő valótlan és sértő tényállítását, amely alkalmas volt arra, hogy a jóhírnevét csorbítsa. A Ptk.2:42.§ (2)

bekezdésére és 2:45.§ (2) bekezdésére utalással a Ptk.2:51.§ (1) bekezdés a) és c) pontja alapján ezért a jogsértés megtörténtét megállapította és kötelezte az alperest, hogy írásban, az eredeti cikkel azonos módon adjon elégtételt a felperesnek, a további jogsértéstől való eltiltás vonatkozásában azonban a keresetet elutasította, mert a jogsértés az újságcikk megjelenésével befejeződött, így a további jogsértéstől való eltiltás fogalmilag kizárt.

A Ptk.2:52.§ (1) és (3) bekezdése szerint járó sérelemdíj mértékét az összes körülmény mérlegelésével állapította meg 150.000 forint összegben, figyelemmel arra, a sérelmezett közlés nagyobb nyilvánosság előtt, a megyei napilapban jelent meg, a sérelmezett kijelentések a települési közösségen belüli közbeszéd részévé váltak, alkalmasak voltak arra, hogy a felperesbe vetett közbizalmat megingassák. Mivel azonban a jogsértés nem volt ismétlődő, annak következményeire figyelemmel a kereseti kérelemben megjelölt összeg eltúlzott volt.

Az ítélet ellen mindkét fél fellebbezett. A felperes fellebbezésében az elsőfokú ítélet részbeni megváltoztatását és a sérelemdíj 1.000.000 forintra történő felemelését kérte, ezen túl keresetét a sérelemdíj után eredetileg nem követelt, 2014. október 18. napjától a kifizetésig felszámított késedelmi kamatra is kiterjesztette. Kérte továbbá az alperes kötelezését az első- és másodfokú perköltség megfizetésére. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság nem értékelte megfelelően, hogy a jogsértés az újság magas példányszáma folytán nagy nyilvánosságot kapott, az a felperes jó hírnevét több tízezer ember és főként saját választói előtt sértette, ezen túl a kereseti kérelemhez képest összecszerűségében kisebb sérelemdíj nem bír kellő visszatartó erővel ahhoz, hogy az alperest a hasonló jogsértés elkövetésétől visszatartsa a jövőben.

Az alperes fellebbezése az elsőfokú ítélet részbeni megváltoztatására és a sérelemdíj 100.000 forintra történő leszállítására irányult. Kiemelte, hogy a felperes olyan nem anyagi természetű hátrányt, ami indokolná a 150.000 forint sérelemdíj megítélését, nem tudott bizonyítani, a jogsértés csekély súlyára figyelemmel indokolt a marasztalás összegének leszállítása.

Az alperes a fellebbezési határidő lejártát követően a másodfokú eljárásban fellebbezését kiterjesztette, az elsőfokú ítélet részbeni megváltoztatásával a kereset teljes elutasítását kérte. A fellebbezési kérelme módosításának indokaként előadta, hogy az ítélettel szembeni fellebbezés benyújtását követően kézbesítette a bíróság a Kúria Bfv.II.1708/2016/6. számú, felülvizsgálat során hozott ítéletét, amellyel a jogerős büntetőítéletet megváltoztatta és őt az ellene rágalmazás vétsége miatt emelet vád alól felmentette. Arra hivatkozott, a Kúria megállapította, hogy a felperes által keresetében kifogásolt állítások nem ütköznek jogszabályba, mert a becsület csorbítására objektíve alkalmatlanok voltak.

A fellebbezések nem alaposak.

A másodfokú bíróságnak mindenekelőtt abban a kérdésben kellett állást foglalni, hogy milyen körben vizsgálható érdemben az alperes fellebbezése.

A Pp.234.§ (1) bekezdése kimondja, hogy a fellebbezés határideje a határozat közlésétől számított 15 nap.

A Pp.228.§ (4) bekezdése szerint a határozat jogerőre emelkedésére a kellő időben benyújtott fellebbezésnek, illetve csatlakozó fellebbezésnek halasztó hatálya van, ha azonban a fellebbezésre jogosult a határozatnak csak valamely része vagy valamely rendelkezése ellen él fellebbezéssel

(csatlakozó fellebbezéssel), a határozatnak a fellebbezéssel (csatlakozó fellebbezéssel) nem érintett része (rendelkezése) jogerőre emelkedik.

A Pp.247.§ (2) bekezdése úgy rendelkezik, hogy a fellebbezést, illetőleg a csatlakozó fellebbezési kérelmet az elsőfokú ítéletnek fellebbezéssel, illetve csatlakozó fellebbezéssel nem érintett részére nem lehet kiterjeszteni.

Az alperes határidőben benyújtott fellebbezése az elsőfokú ítélet részbeni megváltoztatására és a sérelemdíj összegének 150.000 forintról 100.000 forintra történő leszállítására irányult. A kereset teljes elutasítására irányuló fellebbezési kérelmét a fellebbezési határidő leteltét követően a másodfokú eljárás során terjesztette elő. A Pp.247.§ (2) bekezdése értelmében azonban a fellebbezés - a fellebbezési kérelem megváltoztatása indokától függetlenül - nem volt kiterjeszthető, a jogsértés megtörténtének bírósági megállapítására, megfelelő nyilvánosság biztosítása mellett elégtétel adására vonatkozó ítéleti rendelkezés és a sérelemdíjra vonatkozó ítéleti rendelkezés alperest 100.000 forint megfizetésére kötelező része tekintetében ugyanis a Pp.228.§ (4) bekezdésének megfelelően már beállt a részjogerő. Mindebből pedig az következett, hogy az ítélőtábla érdemben kizárólag a sérelemdíj 100.000 forintra történő leszállítására irányuló alperesi fellebbezési kérelem megalapozottságát vizsgálhatta.

A felülbírálat tehát nem terjedhetett ki másra, mint a sérelemdíj összecsúszására a felek által határidőben előterjesztett fellebbezési kérelmek korlátai között. Az elsőfokú bíróság ebben a körben a tényállást alapvetően helyesen állapította meg, azt a másodfokú bíróság részben az elsőfokú eljárásban szerzett bizonyítékok, részben pedig az alperes által a másodfokú eljárásban a Pp.235.§ (1) bekezdése szerinti feltételek szerint új bizonyítékként csatolt kúriai ítélet alapján kiegészíti az alábbiakkal:

A felperes az alperes sajtóban közzétett nyilatkozatára nyomban, ugyanabban az újságcikkben reagált, az alperes előadását határozatlan cáfolta, alaptalan vádaskodásnak tartotta és azt is előadta, az alperes notórius feljelentő, aki „8 év alatt sok mindennel meggyanúsította már”.

Az alperes jövedelme szolgálati járadék, annak havi összege az elsőfokú büntetőítélet meghozatalakor 136.000 forintot tett ki.

Az elsőfokú határozat meghozatalát követően a Kúria Bfv.II.1708/2016/6. számú ítéletével a terhelt felülvizsgálati indítványát elbírálva a jogerős büntetőítéletet megváltoztatta és az alperest az ellene rágalmazás vétsége miatt emelt vád alól felmentette bűncselekmény hiányában, mert a becsület csorbítására objektíve alkalmas tény állításának hiányában a rágalmazás e tényállási eleme nem valósult meg.

Az elsőfokú bíróság az így kiegészített tényállásra figyelemmel is helytálló következtetést vont le és megalapozottan döntött a sérelemdíj mértékének meghatározásáról. A másodfokú bíróság az e körben kifejtett indokaival is egyetértett, a fellebbezésekben foglaltakra figyelemmel egészíti ki az indokolást az alábbiakkal.

Mivel az elsőfokú ítélet jogsértés megtörténtét megállapító rendelkezése jogerőre emelkedett, az abban meghatározott jogsértés súlyára, jellegére, annak a felperesre és környezetére gyakorolt hatására tekintettel kellett vizsgálni, hogy az elsőfokú bíróság a sérelemdíj mértékét az eset körülményeire tekintettel megalapozottan állapította-e meg 150.000 forint összegben. Az elsőfokú bíróság a sérelemdíj mértékének meghatározása során helytállóan indult ki abból, a jogsértés nem

volt ismétlődő jellegű, annak a felperesre és környezetére gyakorolt hatását azonban fokozta, hogy 17.485 példányszámban közzétett napilapban jelent meg az alperes valótlan tényállítása, amely alkalmas volt arra, hogy K községben a polgármesteri tisztséget betöltő felperesbe vetett közbizalmat is megingassa. Az adott jogsértés jellegére figyelemmel külön bizonyítás lefolytatása nélkül is alappal levonható az a következtetés, hogy az alperes közlése miatt a felperes magyarázkodásra kényszerült, számára a valótlan tényállítás kellemetlenséget okozott, mindezt azonban alá is támasztotta J.GY. és K.L. tanúk vallomása az újságcikknek a felperes környezetébe tartozó személyekre gyakorolt hatásáról. Az alperes tehát fellebbezésében alaptalanul hivatkozott arra, a felperest nem érte olyan nem vagyoni sérelem, amelynek kompenzálásához 100.000 forintot meghaladó mértékű sérelemdíj szükséges.

Az alperes álláspontjával szemben felróhatóságának mértékét helytállóan értékelte az elsőfokú bíróság, hiszen az alperes nem a tőle elvárható gondossággal járt el, amikor a szerinte aggályosnak értékelhető szituáció tisztázására semmilyen intézkedést nem tett - sem az aszfaltozást végző vállalkozóhoz, sem a felpereshez kérdést nem intézett -, hanem e nélkül a megyei napilap útján valótlan és sértő tényállítását a széles nyilvánosság elé tárta. A sérelemdíj leszállítására irányuló alperesi fellebbezés ezért nem volt teljesíthető.

A felperes sérelemdíj 1.000.000 forintra történő felemelésére irányuló fellebbezése kapcsán a másodfokú bíróság azt emeli ki, hogy az elsőfokú bíróság által megállapított 150.000 forint mérték mellett a megítélt sérelemdíj a funkcióját betölti, a jóhírnév megsértésével okozott nem vagyoni sérelmeket kompenzálja, egyúttal alkalmas arra, hogy az alperest visszatartsa a sérelmet okozó magatartástól.

A kiegészített tényállásból kitűnik, a sérelemdíj megállapított összege meghaladja az alperes egy havi jövedelmét, erre figyelemmel megalapozott következtetést lehet levonni arra, hogy a megítélt összeg elegendő az alperes visszatartására a konkrét jogsértés megismétlésétől.

A sérelemdíjnak a „magánjogi büntetés” funkciója mellett is rendeltetése a sértett irányában kompenzáció nyújtása az őt ért sérelemért.

E körben az elsőfokú bíróság a felperes álláspontjával szemben ítéletének indokolásából kitűnően értékelte, hogy a jogsértő nyilatkozat több mint 17.000 példányszámban terjesztett napilapban jelent meg, így eljutott a nagyobb nyilvánossághoz, ami a jogsértés súlyát és hatását, tehát a felperest annak folytán ért nem vagyoni hátrányt növelte. Ez azonban az eset körülményeire tekintettel a másodfokú bíróság szerint sem indokolt magasabb összegű sérelemdíjat. Jelentősége volt ugyanis annak, hogy a kiegészített tényállásból kitűnően a felperes az alperes sajtóban közölt nyilatkozatára nyomban reagálhatott, ugyanabban az újságcikkben maga is nyilvánosságra hozta azt, hogy határozottan cáfolja a notórius feljelentő alperes alaptalan vádaskodást megvalósító előadását. A hírnévrontó nyilatkozatra vonatkozó azonnali válaszadás, cáfolat a rá vonatkozó téves kijelentést korrigálta, emellett nem volt megállapítható a felperest ténylegesen ért olyan súlyú hátrány a jogsértés következtében, ami a kialakult bírósági gyakorlatra is figyelemmel 150.000 forintot meghaladó mértékű sérelemdíj megállapítását tette volna szükségessé. Ez az összeg ugyanis elegendő a jogsértés folytán a felperest ért hátrány kompenzálására és egyben az alperes visszatartására a jogsértés megismétlésétől.

A másodfokú bíróság az alperest az ellene rágalmozás vétsége miatt emelt vád alól felmentő ítélet kapcsán csupán utal arra, hogy a Pp.4.§ (1) és (2) bekezdése alapján az azonos tényállás alapján született, bűncselekmény hiányát megállapító büntetőbírósági határozatok a cselekmény vagyoni jogi

következményei felől határozó bíróságot a polgári perben nem kötik, mert abból, hogy a véleménynyilvánítás szabadságának büntetőjogi korlátozása egy adott közlés kapcsán nem indokolható, nem következik az, hogy a közlés polgári jogi mércével mérve nem lehet személyiségi jogot sértő.

A Pp.146.§ (5) bekezdés c) pont alapján a felperes keresetét a sérelemdíj után eredetileg nem követelt, 2014. október 18. napjától a kifizetésig felszámított késedelmi kamatra a másodfokú eljárásban a Pp.247.§ (1) bekezdése szerint tiltott keresetváltoztatás nélkül kiterjeszthette, ezért arról érdemben kellett dönten. A sérelemdíj a Ptk.2:52.§ (2) bekezdése folytán irányadó Ptk.6:532.§ szerint a sérelem bekövetkeztekor nyomban esedékessé vált, ezért az alperes a Ptk.6:48.§ (1) bekezdése alapján köteles utána 2014. október 18. napjától a kifizetés napjáig terjedő időre számított, a késedelemmel érintett naptári félév első napján érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékű késedelmi kamatot fizetni.

A fenti indokok alapján a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét fellebbezett részében a Pp.253.§ (2) bekezdése alapján helybenhagyta és a kiterjesztett keresetet teljesítve kötelezte az alperest a sérelemdíj után számított késedelmi kamat megfizetésére.

A másodfokú eljárásban mindkét fél pervesztes a saját és pernyertes az ellenérdekű fél fellebbezése vonatkozásában. A felperes pernyertes 50.000 forint, az alperes pernyertes 850.000 forint erejéig, a két összeg különbözetként jelentkező 800.000 forint után köteles a felperes a Pp.81.§ (1) bekezdése alapján megfizetni az alperes jogi képviselével felmerült költséget, mely a 32/2003.(VIII.22.) IM rendelet 3.§ (2) bekezdés a) pontja és (5) bekezdése alapján megállapított ügyvédi munkadíj.

A felek az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 74.§ (3) bekezdése folytán alkalmazandó, a költségmentességről szóló 6/1986.(VI.26.) IM rendelet 13.§ (2) bekezdése alapján kötelesek megfizetni a fellebbezésükre illetékfeljegyzési jog folytán le nem rótt illetéket, a felperes 68.000, az alperes 15.000 forint összegben.

Pécs, 2017. október 5.

. Szentpéteriné dr. Bán Erzsébet s.k. a tanács elnöke, Dr. Kovács János s.k. előadó bíró, Dr. Hrubai Adrienn s.k. bíró